

Kärnkraftsfritt Bottenviken – ett viktigt demokratihantverk.

Vi har precis lämnat en omskakande sommar bakom oss: Det kändes inpå bara skinnet att något var fel när temperaturen låg omkring 30 grC, vecka efter vecka efter vecka, och i media rapporterades närmast yrvaket om skogsbränder och förtvivlade bönder.

Sommaren 2018 kan gå till historien som den brytpunkt när insikten tog fäste i det svenska samhället, och förhoppningsvis insåg även flertalet politiker allvaret i ett förändrat klimat.

Men det finns starka krafter i rörelse som försöker blanda bort klimatkortet. Med anledning därav startade nyligen världens första, globala forskarnätverk om klimatförnekelse vid Chalmers. Under ledning av Martin Hultman studerar man bl.a hur högernationalismens framfart i Europa bidragit till ökad klimatförnekelse, och de har visat på kopplingen mellan konservatism, främlingsfientlighet och klimatförnekelse.

Efter många års kamp för ett kärnkraftsfritt Bottenviken så ställer jag mig frågan om det inte i många fall också finns ett samband mellan odemokratiska krafter, klimatförnekelse - och kärnkraftsivrande?

Trumpadministrationen vill, mot både ekonomisk och ekologisk logik, öka stödet till kol och kärnkraft, och i Putins Ryssland är fossil energi och kärnkraft oerhört viktiga exportvaror. (Ryssland är t.ex den starkast pådrivaren bakom kärnkraftsplanerna i Pyhäjoki.) Miljö och klimat är inget som berör herrarna Trump och Putin, men för kärnvapenstater kommer kärnkraft alltid att vara högintressant.

”Våra egna” sverigedemokrater är samma andas barn: de kritiserar SMHI för vad de anser vara ”tendensiös opinionsbildning” och vill, tydligt inspirerade av Trump, minska anslagen till myndigheten. Samtidigt verkar partiet för ökade satsningarna på vad de kallar ”säker och effektiv kärnkraft”.

Men är det inte enbart energi- och klimatfrågan som förenar Trump, Putin och Åkesson? Delar de kanske även en önskan att urholka demokratin?

Respektlöshet mot naturen går hand i hand med respektlöshet mot människan.

Men, tänker kanske någon, visst är väl kärnkraft klimatvänligt?

Man kan konstatera att det finns en djungel av livscykelanalyser på CO₂-utsläpp från olika energiformer, och beroende på vilken aktör som står bakom utredningen så tycks resultaten skilja sig något, men det är mycket tydligt att kärnkraft och olika typer av förnybar energi - ur ett enögt koldioxidperspektiv - båda innebär stor vinst för klimatet jämfört med kol och olja.

Men - klimatet får inte räddas på bekostnad av miljön! De fossila energikällorna måste fasa ut snabbt, men under den processen kan inte samhället fastna i den långsiktiga o-hållbarhet som kärnkraften medför. Klimatet är viktigt, men det är även övriga förutsättningar för mänskligt liv som t.ex rent vatten, hälsosam mat och fungerande ekosystem.

Ledord för den förestående energiomställningen måste självklart vara ”koldioxidfritt”, men även ”snabbt”, ”billigt” och, inte minst, ”skonsamt mot miljön”; Det planerade finsk-ryska kärnkraftverket vid Bottenviken, bara ca 15 mil från svenska kusten, har ingen plats i en långsiktigt hållbar energiomställning.

.

I en tid när demokratin på många sätt är utmanad, då är nätverket Kärnkraftsfritt Bottenvikens kamp ett viktigt demokratihantverk, och med redskap ur demokratins hela verktygslåda arbetar vi för ett levande och kärnkraftsfritt Bottenviken.

Elisabeth Holmström